

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 grudnia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił E. Ś. prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawczyni na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udokumentowała wymaganych 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach. Organ rentowy nie uwzględnił okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach: od 1 września 1980 r. do 19 września 1984 r. i od 3 lutego 1986 r. do 31 grudnia 1998 r., gdyż błędnie podano nazwę stanowiska pracy - tkacz – pomoc nie został wymieniony we wskazanym przez zakład pracy w dziale VII poz. nr 4 pkt 7 wykazu A.

/decyzja – k. 6 plik I akt ZUS/

Odwołanie od w/w decyzji złożyła E. Ś. w dniu 13 grudnia 2017 r. i wniosła o zaliczenie jej do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 6 września 1978 r. do 19 września 1984 r. i od 3 lutego 1986 r. do 31 lipca 1999 r. w Fabryce (...) w Ł..

/odwołanie – k. 2/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 27 grudnia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o jego oddalenie, argumentując, jak w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 3 – 4/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

E. Ś. urodziła się w dniu (...)

/bezsporne/

W dniu 6 listopada 2017 r. wnioskodawczyni złożyła wniosek o emeryturę.

/wniosek – k. 1 – 6 plik I akt ZUS/

Ubezpieczona E. Ś. była zatrudniona w okresie od 6 września 1978 r. do 31 lipca 1999 r. w pełnym wymiarze czasu pracy w Fabryce (...) (następnie F.D. (...) Spółka Akcyjna). Podczas zatrudnienia wnioskodawczyni zajmowała stanowiska:

- od 6 września 1978 r. do 31 sierpnia 1980 r. ucznia – tkacza,
- od 1 września 1980 r. do 19 września 1984 r. pomocy tkacza,
- od 3 lutego 1986 do 31 lipca 1999 r. pomocy tkacza.

Wnioskodawczyni w okresie od 20 września 1984 r. do 2 lutego 1986 r. korzystała z urlopu wychowawczego.

/świadcтво pracy – k. 3 plik II akt ZUS, k. 22, akta osobowe w kopercie – k. 30/

Jako uczeń dwa dni chodziła do szkoły, trzy dni miała praktyki. Wnioskodawczyni podczas zatrudnienia w spornym okresie w fabryce (...) była zatrudniona jako pomoc tkacza, a pod koniec zatrudnienia przez 2 – 3 miesiące pracowała jako tkacz. Ubezpieczona jako pomoc tkacza razem z tkaczem pracowała przez cały czas na jednej hali przy maszynie. T. obsługiwał maszynę, a ubezpieczona jako pomoc tkacza wymieniała kolory w ramach, wiązała osnowę z tkaczem, pomagała przy zakładaniu wzorów na maszynie, podawała nici jak się zerwały, wymieniała szpulki, przewijała nici. W razie konieczności wnioskodawczyni zastępowała tkacza przy pracy na maszynie. Stanowisko tkacza i pomoc tkacza różniły się jedynie odpowiedzialnością. T. odpowiadał za wykonany towar.

Wnioskodawczyni nie dostawała dodatku za warunki szkodliwe.

/zeznania wnioskodawczyni z dnia 6 marca 2018 r. – 00:02:12 – 00:08:45 w zw. z zeznaniami – 00:26:09 – 00:26:46 – płyta CD – k. 36/

Fabryka (...) wystawił wnioskodawczyni świadectwo pracy w szczególnych warunkach i wskazał, że podczas zatrudnienia w okresie od 1 września 1980 r. do 19 września 1984 r. stale oraz od 3 lutego 1986 r. do 31 lipca 1999 r. w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych na stanowisku tkacz – pomoc wymienionym w wykazie A dziale VII poz. 4 pkt 7 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 7 z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego.

/świadectwo pracy w szczególnych warunkach – k. 2 plik I akt ZUS, k. 21, akta osobowe w kopercie – k. 30/

Wspólnie z wnioskodawczynią w Fabryce (...) pracowała świadek D. C., dla której Fabryka wystawiła świadectwo pracy w szczególnych warunkach i wskazała, że podczas zatrudnienia w okresie od 1 sierpnia 1978 r. do 1 sierpnia 1981 r., od 1 marca 1983 r. do 26 września 1984 r. i od 1 października 1985 r. do 5 lipca 1990 r. świadek stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych na stanowisku pomoc tkacza, tkacz.

/protokół rozprawy z dnia 6 marca 2018 r. – 00:23:39 – 00:25:43 – płyta CD – k. 36/

Wnioskodawczyni nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

/bezsporne/

Wnioskodawczyni udokumentowała ogólny staż pracy w wymiarze wynoszący 20 lat, 3 miesiące i 27 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

/bezsporne/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dowodów zarówno w postaci dokumentów, jak i osobowych źródeł dowodowych w postaci zeznań świadków. Zgromadzonym dowodom Sąd dał wiarę. Zeznania świadków – osób niezainteresowanych rozstrzygnięciem sprawy na korzyść którejkolwiek ze stron, a jednocześnie pracowników tego samego zakładu w tym samym czasie co wnioskodawczyni, nie budzą wątpliwości przy ocenie ich wiarygodności, nie są wzajemnie ze sobą ani z treścią załączonych do akt sprawy dokumentów sprzeczne, wzajemnie ze sobą korespondują. W ocenie Sądu zeznania świadków, świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach ubezpieczonej oraz pośrednio świadectwo pracy w szczególnych warunkach świadka D. C., który pracowała wspólnie z wnioskodawcą w w/w zakładzie pracy potwierdzają jednoznacznie, że ubezpieczona pracowała w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie i jako takie skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zaś ust. 2 w/w przepisu stanowi, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 w/w ustawy, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 – 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1.

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W świetle § 2 ust. 1 i 2 tegoż rozporządzenia oraz zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 grudnia 1997 r. II UKN 417/97 – (...) i US (...) i wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)).

W przedmiotowym stanie faktycznym nie budzi wątpliwości fakt, iż wnioskodawczyni spełnia przesłanki ustawowe co do wieku oraz posiada wymaganą ilość okresów składkowych i nieskładkowych. Nie jest także członkiem otwartego funduszu emerytalnego. W ocenie Sądu wnioskodawczyni spełnia również warunek co do posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Regulacja § 2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym zeznaniami świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 r. sygn. III UZP 5/85 – LEX 14635, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 r. III UZP 6/84 – LEX 14625).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawczynię w szczególnych warunkach w spornym okresie w Fabryce (...) dopuścił dowód z zeznań świadków i z przesłuchania ubezpieczonej.

Na wstępie należy wskazać, iż istotnie w wykazie A stanowiącym załącznik do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r. w dziale VII pod poz. 4 w pkt 7 wymieniona została praca na stanowisku „tkacza, natomiast nie przewidziano tam pracy na stanowisku „pomocy tkacza”.

Analiza treści wykazu A do powołanego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. wskazuje, że wymienione w poz. 4 działu VII prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych, są pracami w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Jednakże w ocenie Sądu wnioskodawczynie wykazała, iż w spornym okresie od 1 września 1980 r. do 19 września 1984 r. oraz od 3 lutego 1986 r. do 1 stycznia 1999 r. wykonywała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę w szczególnych warunkach. (brak możliwości zaliczenia okresu nauki, w związku z tym, że w tym w okresie wnioskodawczynie nie pracowała w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych, bowiem dwa razy w tygodniu chodziła do szkoły).

Wnioskodawczynie i świadkowie zgodnie zeznali, że ubezpieczona podczas zatrudnienia w pozostałym spornym okresie w fabryce (...) była zatrudniona jako pomoc tkacza. Ubezpieczona jako pomoc tkacza razem z tkaczem pracowała przez cały czas na jednej hali przy maszynie. T. obsługiwał maszynę, a ubezpieczona jako pomoc tkacza wymieniała kolory w ramach, wiązała osnowę z tkaczem, pomagała przy zakładaniu wzorów na maszynie, podawała nici jak się zerwały, wymieniała szpulki, przewijała. W razie konieczności wnioskodawczynie zastępowała tkacza przy pracy na maszynie. Stanowisko tkacza i pomoc tkacza różniły się jedynie odpowiedzialnością. T. odpowiadał za wykonany towar. Pomoc tkacza nie podlegała takiej odpowiedzialności.

Mając na względzie powyższe należy wskazać, że praca pomocnika tkacza była pracą, która w zakresie swej szkodliwości i uciążliwości nie różniła się niczym od pracy wykonywanej przez pracowników zatrudnionych na stanowisku tkacza. T. i pomocnicy tkaczy pracowali na jednej hali obsługując te same maszyny, w istocie współpracując przy ich obsłudze, wykonując poszczególne prace na niej. Bez czynności pomocy tkacza nie byłaby możliwa prawidłowa obsługa maszyny.

W tym stanie faktycznym, zdaniem Sądu w/w okres zatrudnienia skarżącej na stanowisku pomoc tkacza w w/w okresie w pełnym wymiarze czasu pracy jest pracą w szczególnych warunkach.

Podkreślić należy, że nawet jeśli stanowiska pracy wnioskodawczynie nie można by zakwalifikować w w/w sposób, choć zdaniem Sądu, nie ma do tego przeszkód, ponieważ faktycznie praca na stanowisku tkacza i pomocy tkacza różniła się jedynie odpowiedzialnością za wyrób, to stanowisko pracy odwołującej się i tak należałoby uznać za stanowisko pracy w warunkach szczególnych. Jest ono bowiem wymienione w Zarządzeniu Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7.06.1987, w dziale VII pkt. 1 ppkt. 10 (pomoc w dziale produkcyjnym).

W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie wnioskodawczynie wykazała, że przepracowała ponad 15 lat w szczególnych warunkach. Do tego okresu należało zaliczyć także okresy nieskładkowe wymienione w świadectwie pracy, mając na względzie stanowisko judykatury w tym zakresie / por. w tym zakresie wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 22 marca 2017 r. III AUa 1090/16, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 20 października 2016 r. ,III AUa 2170/15/

Na mocy art. 129 ust. 1 ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Wnioskodawczynie złożyła wniosek o emeryturę w dniu 6 listopada 2017 r., a w dniu (...) ukończyła 55 lat, zatem prawo do emerytury należało wnioskodawcy przyznać od dnia 6 grudnia 2017 r. tj. od dnia ukończenia wieku emerytalnego.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.